

INTERNATIONAAL BIOGRAFIEWERK : AANSLUITEN BIJ DE ZIEL VAN HET VOLK

Als ik bel voor een afspraak, staat Rinke Visser weer op het punt om in verre landen de kunst van het biografiewerk te gaan onderwijzen. Hij gaat samen met Josien de Vries eerst workshops geven in China. Daarna gaan ze door naar Hongarije.

Hoe kom je in China terecht?

“Er is een wereldwijde community van biografie professionals. Veel van deze professionals hebben we leren kennen door de internationale conferenties. Hier zijn de contacten gelegd die hebben geresulteerd in internationale verzoeken om langs te komen en de biografie-impuls door te geven. In Finland, China, Roemenie, Hongarije, Amerika en Nieuw Zeeland.”

Voordat we in ingaan op je internationale ervaringen toch even de vraag: wat is eigenlijk een biografiewerker?

“Een biografisch coach is iemand die gesprekspartner wil en kan zijn in situaties waarin mensen vragen hebben over hun leven. Dat kunnen vragen zijn die verbonden zijn met een probleem of een te maken keuze, maar het kunnen ook verdiepingsvragen zijn. Een biografisch coach heeft zo leren luisteren dat hij of zij de dieper liggende vraag kan horen. Het gaat er niet om dat je de klant uitlegt hoe het allemaal zit met zijn leven, maar dat de klant zich zijn eigen verhaal en zijn eigen vraag toe kan eigenen. Je ontwikkelt het vermogen om op een empathische manier naar de ander te luisteren.”

Hoe luister je op een empathische manier naar de ander?

“Empathisch luisteren is zodanig open staan voor de ander dat je eigen oordelen daar niet storend in werken. De ander kan dan door een goede vraag, een ander perspectief zien waardoor hij anders naar zijn situatie gaat kijken. De biografisch coach heeft gereedschap nodig om te kunnen werken. Zijn kennis gebruikt hij niet diagnostisch. De vraag komt uit de ander voort, terwijl hij zich er nog niet van bewust is dat het zijn vraag is.”

Wanneer raakte je geïnteresseerd in de biografie?

“Waarom hebben mensen zo’n lot? Wat maakt het zinvol dat mensen zo’n route hebben? Dat vroeg ik mij af toen ik als jonge man tijdens mijn vervangende dienstplicht in aanraking kwam met zware psychiatrie. Mijn werk als vrijeschool leraar maakte mij duidelijk dat ik mede de basis legde voor die jonge levens. Stap voor stap raakte ik meer vertrouwd met de biografie en haar wetmatigheden. Dat verdiepte zich door mijn werk als mentor aan de Vrije Hogeschool. Daar ben ik samen met Don Dugger in de jaren 70 begonnen met het geven van biografie jaarcursussen. Samen met Josien de Vries heb ik later het Instituut voor Biografie opgericht.”

Hoe breng je dat aan anderen over?

“We hebben een aantal bijzondere methoden van biografische werk ontwikkeld, die worden onderwezen. Op veel plaatsen in de wereld worden die werkwijzen toegepast en verder ontwikkeld. Die ontwikkeling is belangrijk omdat ze dan aangepast kunnen worden aan de plaatselijke landscultuur. Voor mij geeft het een geluksgevoel dit alles te zien gebeuren. Dat je het allemaal samen doet. Je hebt elkaar daarvoor nodig. In Nederland en daarbuiten speelt het Instituut voor Biografie een belangrijke rol in de ontwikkeling van dit werk, wat de opleiding die daar verzorgd wordt ook zeer ten goede komt. Ik zelf speel daar nauwelijks een rol meer. Zo nu en dan een masterclass, dat is prachtig werk. Te zien hoe jonge mensen instappen, zich scholen en prachtige collega’s worden.”

Hoe was het in China?

“De eerste keer dat wij in China waren kwamen twee mensen van de overheid binnen. Dat was natuurlijk wel spannend. We hebben gewoon de dingen gedaan die we wilden doen, maar het bleek later dat ze bijzonder onder de indruk waren, vooral doordat ze zelf ook twee dagen mee gedaan hebben. Uit latere gesprekken bleek dat ze het voor mogelijk hielden dat biografie werk een rol zou kunnen spelen in hun onderwijs, dat ze veel te veel prestatiegericht vonden. Dan is het leuk te kunnen vertellen dat we bezig zijn mensen in China op te leiden zodat die later eventueel met leraren aan de slag zouden kunnen gaan. Het is van belang om te vertellen dat het Instituut voor Biografie ingestapt is in dit werk. Voor Josien en mij is het veel te groot. Bovendien moet je op je 78ste je grenzen kennen en respecteren. Het is bijzonder inspirerend dit werk in breder collegiaal verband te doen. Ik ben daar dankbaar voor. De Chinezen hebben een geweldige spirituele cultuur achter zich. Ze kunnen putten uit oude tradities. De buitenkant is een oppervlakkig laagje. De Chinese cultuur heeft een heel diep verlangen naar heiligheid.”

Hoe vond je de aansluiting met de Chinese deelnemers?

“Ik heb me ongeveer dertig jaar bezig gehouden met de Chinese cultuur. Vooral door het bestuderen van de I Tjing. Momenteel correspondeer ik daarover met Chinezen die bij ‘Meesters’ opleidingen volgen. Je staat verbaasd hoe makkelijk het is daar met antroposofie op aan te sluiten. Ook had ik drie maanden van te voren kalligrafieoefeningen gedaan en geoefend op Chinese karakters die betrekking hebben op de menselijke levensloop. Die karakters hebben we meegenomen zodat we ze op de muur konden plakken en daar mee alle archetypische levenssituaties konden weer geven. Het was leuk dat een ervaren kalligraaf mijn gestuntel zo waardeerde:” In jouw werk zit nog de geest, daar gaat het om, die ben ik kwijt geraakt!”

En hoe deed je dat in Roemenië?

“Het aansluiten bij de gemeenschappelijke cultuur is in elk ‘buitenland’ van essentieel belang, als je je met persoonlijke biografieën bezig houdt. In Roemenië is er sprake van een op het oosten geconcentreerd Christendom. De deelnemers namen zelf drieluikjes mee, die zij een plek gaven in het ritueel met een vaas bloemen en een kaars. Het is een heel bekende sfeer voor hen. In Roemenië sta je altijd voor het altaar. Je moet ervaren wat voor hen bidden betekent, en van het belang doordrongen zijn dat je Christus verbindt met dit werk.”

Wat is voor jou de essentie van dit werk?

“Het gaat er steeds om dat je aansluit bij de atmosfeer, het etherisch- astrale klimaat van het land in kwestie. Als je daarop aansluit is het mogelijk karma en reïncarnatie als realiteiten in de wereld te gebruiken. Het is een geweldig geschenk om dit te mogen doen. Ik ben een dankbaar mens.”

- DANJA VAN DER MEER